

PÕLTSAMAA LINNA JA PÕLTSAMAA VALLA

ÜHISE TÖÖRÜHMA

KOOSOLEKU PROTOKOLL

Põltsamaa

7. september 2015 nr 1

Koosolek toimus Põltsamaa linnavalitsuses (Lossi tn 9, Põltsamaa)

Koosoleku algus 10.00

Koosoleku lõpp 11.40

Koosolekut juhatajas Jaan Aiaots, protokollis Loreida Küppas.

Koosolekul osalesid ühise töörühma liikmed:

- Põltsamaa linnast Jaan Aiaots, Tiia Vahter;
- Põltsamaa vallast Indrek Eensalu, Toivo Tõnson, Karro Külänurm ja Janne Veski.

Puudusid Põltsamaa linna esindajad Andres Vään ja Margus Oro.

Kutsutud olid Rivo Noorkõiv, Põltsamaa linna poolt Jüri Männiksaar, Guido Pook, Riho Laanes ja Loreida Küppas.

Päevakord:

1. Informatsioon Põltsamaa linna ja valla ühinemisläbirääkimiste hetkeseisust
2. Ühinemisläbirääkimiste kava eelnõu arutelu

1. Informatsioon Põltsamaa linna ja valla ühinemisläbirääkimiste hetkeseisust

Jaan Aiaots andis ülevaate sellest, mis on seoses ühinemisläbirääkimistega siiani toimunud. Kahe volikogu poolt on otsused vastu võetud ja kehtivad. Inimeste (töörühma liikmete) kokkusaamisega laua taha on olnud raskusi. Siiani ei ole kokkusaamisi protokollitud, alates tänasest protokollime.

Indrek Eensalu: Kas need inimesed, kes täna on ümber laua, jätkavad ka järgmisel korral või on meil järgmisel korral jälle uus seltskond laua taga?

J. Aiaots: Töötan selle nimel, et jätkata nende inimestega, kes siin täna on. Väga raske on protsessi koordineerida, kui inimeste töö- ja elukohad on eri kohtades.

Rivo Noorkõiv avaldas lootust, et koostöö läheb edasi ja jõutakse tulemuseni, sest mõlemad volikogud on öelnud, et ühinemisläbirääkimised peavad käima ja lõppema ühinemislepinguga. Kas see rahvahääletusel ja volikogudes heaks kiidetakse, see on juba eraldi küsimus. Oleme arutanud linnapeaga, kuidas jõuda reaalse tulemuseni. Reaalne tulemus on minu arvates ühinemisleping. Seega tuleks sellega pihta hakata. Ma ei jääks ootama, mida keskvalitsus ütleb. Sellepärast, et räägime Põltsamaa linna ja Põltsamaa valla tulevikust. Jah, meil oleks vaja teada, milliseid kriteeriume riik ette näeb, aga rõhutan, et see on kahe omavalitsuse tulevik. Minu ettepanek on ühene: läheme teemaga edasi.

Oktoobri lõpuks peaks olema selge, milliste kriteeriumite alusel hakatakse omavalitsusi moodustama. Selgeid ja konkreetseid kriteeriume on vähe ja ma isiklikult arvan, et see lõpeb soovitava omavalitsuse elanike arvu miinimumnumbriga. Erinevatel teenustel on erinevad piirkonnad ja nende osutamiseks kriitiline elanike arv. Põhiline on see, kas me suudame tuua uusi arutelusid strateegilisse juhtimisse. Ei saa üheselt väita, et suurem omavalitsusüksus on parem kui väiksem, tuleb analüüsida konkreetseid ülesandeid, mida nad täidavad. Suurus võiks tulla läbi selle, et üle poole teenuse tarbijatest peaks olema oma omavalitsuse inimesed.

Kuidas läheme edasi? Valminud on läbirääkimiste kava. Eelnevatest aruteludest on selgunud, et ühinemine võiks olla 2017. aastal, volikogu korraliste valimiste ajal, aga ühinemislepingu võiksime valmis teha järgmise aasta 1. kvartalis. Siis saaks rahulikult ette valmistada korralduslikke asju ühinemise järgseks ajaks. Kui on tahe, siis saaks lepingu poole aastaga ära teha, sest tegemist on keskuse ühinemisega rõngasvallaga. Maakondlik arusaamine asjadest, et teeme kõike maakonna põhiselt, täna enam ei kehti. Kogu reformi loogikas ei peaks jääma kinni maakonna piiridesse. Omavalitsustel võiks olla vabadus ise kokku leppida, milline on nende administratiivpiir. See on pikk protsess, aga seda on võimalik teha, kui on tahe. Siit ka seisukoht, et pigem omavalitsuse vabatahtlik otsustamine ühinemisküsimustes, kui et käiakse sunni viisi, mille tulemused võivad saada äärmuslikult lahenduse kohtus.

Olen nõus teiega jätkama, aga sel juhul, kui täna otsustame, et alustame ühinemislepingu koostamisega. Kui on kokku lepitud ajakava, siis leppida kokku teemad ja hakata konkreetset ühinemislepingut koostama.

I. Eensalu: Kui reaalne on, et (ministeeriumi poolt) lubatu tuleb oktoobris?

R. Noorkõiv: Ma ei ole näinud tahet teemat päevakorrast maha võtta. Peaminister vastutab valitsuskomisjoni ees. Mina osalen ekspertide komisjonis. Kriteeriumide osas on erinevate ekspertide poolt avaldatud päris erinevaid arvamusi, ühtset seisukohta esialgu ei ole.

T. Tõnson: Kas see tähendab, et KOKS vaadatakse KOV ülesannete osas väga kriitiliselt üle? Lahtisi otsi on mitmete teenuste osas: haridus, tervisekeskused, ühistransport, õpilaskodud, kaasnev ääremaastumine, teenuste kaugenemine jne. Mis on veel need ülesanded, mida võidakse meile anda ja mida ära võtta?

R. Noorkõiv: On neli olulist asja:

- 1) Elanikele paremad teenused. Kas panna KOVile kohustus tegeleda ettevõtluskeskkonnaga? Milline on KOV roll tööhõive tagamises? Omavalitsuse kaasatus kutseõppesse? Minu veendumus on, et riigigümnaasiume poleks olnud, kui oleks olnud omavalitsuste reform.
- 2) Riigiressursside tõhusam kasutamine. Kas see summa, mis KOVile antakse, on piisav? Millised oleks toetussõltuvust vähendavad tegevused? Peaks laiendama finantsautonoomiat ja selle käigus õigusi maksudeks, andma juurde õigusi kohaliku elu korraldamiseks.
- 3) Osalusdemokraatia. Kui suured omavalitsused on, et tagada demokraatlik juhtimine ja kodanikuühiskonna osalus? Osavald. Millised õigused on osavallal? Oluline, et põhiteenuste osutamisel on tagatud, et enam kui pool omavalitsuse teenuse tarbijatest saab pakutavat teenust oma omavalitsuses, nõ koduvalla teenus.
- 4) Omavalitsuse ja keskvõimu tugev partnerlus. Omavalitsus peab suutma tasakaalustada keskvõimu ja olla partneriks.

T. Tõnson: Kui keskvõim ei taha omavalitsustega arvestada, siis ei ole demokraatiat. Riik ei arvesta omavalitsuste arvamusega.

J. Aiaots: Tegeleme kõik hea tahte alusel, oleme jõudnud faasi, kus ei saa oma elu korraldada, me ei ole võrdsed partnerid riigiga.

2. Ühinemisläbirääkimiste kava eelnõu arutelu

R. Noorkõiv: Jätame esialgsest kavast augustikuu välja ja võiks 2016. aasta märtsi kavasse sisse tuua. Mõistlik oleks peale juhtrühma töötada veel kolmes komisjonis: 1) haridus, sport, kultuur; 2) sotsiaal; 3) majandus. Põhirõhk oleks juhtkomisjonil. Kesksed teemad tulevad komisjonides üles. Töötamiseks aega 6 kuud. Selle ajaga tuleb koguda vajalikud andmed, 1 kuu enne volikogu istungit on vaja elanike arvamusi välja selgitada. Ettepanek on, et ühinemine otsustataks volikogu märtsikuu istungil.

J. Aiaots: Linna ja valla komisjonidel on mõni aasta tagasi teemad läbi käidud. Olid sotsiaal-, haridus-, kultuuri- ja majandusvaldkond.

R. Noorkõiv: Olen aru saanud, et haridus on teie jaoks oluline teema ja mitte ainult üldharidus, vaid ka kutseharidus. Sellest on meil analüüs tehtud. Sotsiaaliast on koostatud küsimustik. Vaja on arutada teenuste kvaliteeti ja hindasid, otsustada, millise taseme peale kahe omavalitsuse teenused ühtlustatakse. Tavaliselt ühtlustatakse kõrgemale tasemele. Majandusest on vaja vee-ettevõtte teema läbi rääkida. Võiks kavandada investeeringuid ka inimestesse.

Juhtkomisjonis võiks olla volikogu esimees ja omavalitsuse juht. Koosolekud võivad olla ka tööpäeva väliselt, peab läbi arutama, kas komisjoni töö on tasustatud või mitte, peaks olema paindlik töökorraldus. Töö võiks olla tasustatud siis, kui on tulemus. Peab olema tahet mõlemapoolselt.

K. Külanurm: Viimasel korral rääkisime läbi nii, et linna vastav komisjon rääkis läbi valla vastava komisjoniga, vastavalt teemadele. Selleks kutsuti kõik mõlema komisjoni liikmed. Kas nüüd peaks ka nii toimima, või siis mõlema omavalitsuse komisjonist valitakse mõned liikmed välja? Ise arvan, et tuleks valida motiveeritud liikmed.

Komisjonide moodustamise küsimuses otsustati:

- mitte rangelt ette kirjutada komisjoni liikmeks nimetamise põhimõtteid, oluline on, et komisjoni liikme koost pole auamet, vaja on motiveeritud inimesi;
- mõlemalt poolt nimetatakse komisjoni kolm inimest (3+3);
- volikogule septembrikuu istungile esitatakse otsuse eelnõu komisjonidesse liikmete nimetamiseks;
- linnal on oluline üle vaadata esindajad juhtivkomisjonis, esitada volikogule ka vastav eelnõu.

R. Noorkõiv: Vaatame veelkord ajakava projekti. Nagu räägitud, lükkaks lõpliku otsustamise märtsi. 2016. a märtsi volikogudes peaks olema kõik materjalid.

Ühinemise ajakava küsimuses otsustati:

- kõik vajalikud materjalid peavad olema valmis ühinemise otsustamiseks volikogude 2016. a märtsikuu istungil.

R. Noorkõiv: Küsimus, kas kasutada elektroonilist hääletamist rahvaküsitluse läbiviimisel? Siseministerium on nõus toetama elektroonilist hääletust. Selleks on vaja ettevalmistused ära teha. Kui tahetakse, siis on võimalik rahvahääletuse õigusakt ka varem ära teha, kuid hääletust mitte enne, kui ühinemisleping on rahvaarutelul olnud mõistliku aja.

J. Veski: Oleme rääkinud, et oluline on ühinemisleping enne hääletust rahvale nähtavaks teha. Siis nad teavad, mille poolt hääletavad.

R. Noorkõiv: Tuleks korraldada rahvakoosolekuid, et inimesed saaks aru, mille poolt hääletada. Koosolekutel küsitakse tavaliselt detaile, aga ühinemisleping peaks olema üldisem, detailidesse ei oleks väga vaja minna.

K. Külanurm: Kas on head asjakohast näidet kommunikatsiooniplaani kohta?

R. Noorkõiv: See on minu hinnangul juhtrühma küsimus. Oluline, et sõnum ei oleks kahetine. Juhtrühm kommunikeerib. Kohalikud lehed, mõlemalt KOV kodulehelt peaks olema viide ühele kohale, st infot ei dubleerita.

T. Tõnson: Mina olen küll seda meelt, et kui rahvas küsib, siis peab ausalt vastama.

R. Noorkõiv: Kindlasti, aga kui isiklik arvamus, siis on vaja lisada, et see on vastaja isiklik arvamus (mitte komisjoni arvamus). Komisjoni arvamus sõnastada pressiteates.

J. Aiaots: Mõlemad infokandjad on vajalikud (leht, infoportaal). Erinevad elanikegrupid kasutavad erinevaid kanaleid.

R. Noorkõiv: Oluline on saata inimestele sõnum, et selle teemaga tegeletakse. Tahame tulemust, veendumust, et ühinemine on mõistlik. On ka võimalik, et juhtrühmast keegi teeb artikli ja informeerib teisi.

Kommunikatsiooni küsimuses otsustati:

- juhtkomisjon koostab ise teadete tekstid, et vältida ajakirjanduse suvalisi tõlgendusi;
- tänase koosoleku kohta koostab protokoll põhjal teate (mustandi) Loreida Küppas, valla- ja linnasekretär vaatavad üle;
- info avaldatakse linna ja valla veebilehel, see on avalik, kasutab see, kes tahab.

Koosolekute protokollimise küsimuses otsustati:

- koosolekute helisalvestusi ei pea säilitama kauem kui protokoll kinnitamiseni;
- protokoll saadetakse nädala jooksul töörühma liikmetele tutvumiseks;
- töörühma liikmed annavad kolme tööpäeva jooksul tagasisidet, et protokoll kinnitada.

R. Noorkõiv: Kohe algul tuleks läbi mõelda ja selgeks teha, kas räägime ühinemisest või liitumisest.

J. Veski: Oleme sellest ka varem rääkinud, et see saab olema ühinemisleping, sisuliselt on tegemist liitumisega. Liitumine on ühinemise üks vorm.

R. Noorkõiv: Siin on ka juriidiline nüanss, see puudutab KOVe, kellel on asutatud sihtasutusi.

J. Veski: Võimalik, et edaspidi vaja ka mõelda, kas jätkatakse linna või vallana? Küsimus tõusetub selles kontekstis, et kes kellega liitub, sest üks on liitja, teine liidetav. Praegune seadus seda ei reguleeri, aga Eesti senises praktikas on alati jätkatud vallana. Seaduse muudatus on tulemas.

Otsustati: järgmine töörühma koosolek toimub 24. septembril kell 10.

Järgmisel koosolekul vaadatakse läbi eelkõige

- ajakava (lahtivõetult), et saaks esitada kinnitamiseks volikogude oktoobrikuu istungitele;
- struktuurid, teemad, ülesande püstitused.

Koosoleku juhataja:

Protokollija: